

ترجمہ

مناجات شعبانیہ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ترجمه مناجات شعبانیه

نویسنده:

محمد علی لسانی

ناشر چاپی:

نهضت زنان مسلمان

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۶	ترجمه مناجات شعبانیه
۶	مشخصات کتاب
۶	مقدمه
۶	ترجمه مناجات شعبانیه
۸	پی نوشتها

ترجمه مناجات شعبانیه

مشخصات کتاب

سرشناسه: دعای شعبانیه، فارسی عنوان و نام پدیدآور: مناجات شعبانیه / ترجمه و نگارش محمدعلی لسانی مشخصات نشر: تهران: نهضت زنان مسلمان، [۱۳۶۲] مشخصات ظاهری: ۲۳ ص فروست: نهضت زنان مسلمان؛ ۵۴ شابک: ۴۶ریال ؛ ۲۵ ریال یادداشت: چاپ؟: [۱۳] موضوع: دعای شعبانیه شناسه افزوده: لسانی فشارکی، محمدعلی، مترجم رده بندی کنگره: BP۲۷۰/ش ۱۳۶۲۷۰۴۱ رده بندی دیویی: ۲۹۷/۷۷۴ شماره کتابشناسی ملی: م ۶۲-۱۲۹

مقدمه

در دعاهاى اسلامى، دریایی از حقایق ناب عرفانى موج می زند. یکی از نغزترین، معروف ترین و زیباترین ادعیه، «مناجات شعبانیه» است که به روایت «ابن خالویه»، این مناجات را حضرت امیر(ع) و امامان دیگر در «ماه شعبان» می خواندند. در «مفاتیح الجنان» نیز در اعمال مشترکه ماه شعبان، به عنوان «عمل هشتم» آمده است و آغاز آن چنین است: «اللهم صل علی محمد و آل محمد و اسمع دعائی اذا دعوتک...». بجاست که از عارف کامل، امام راحل، خمینی عزیز(قدس سره) یاد کنیم که با یاد کرد پیوسته از این دعا و مضامین بلندش، آن هم با زبان و لحنی خاص و شوق انگیز، توجه امت ما را به این گنجینه عرفانی بیشتر معطوف ساخت. به این چند نمونه دقت کنید: «مناجات شعبانیه از مناجات‌هایی است که اگر یک نفر انسان دلسوخته، یک عارف دلسوخته - نه از این عارفهای لفظی - بخواهد آن را شرح کند، و شرح کند از برای دیگران، بسیار ارزشمند است و محتاج به شرح است...» [۱] «چه بسا مسائل عرفانی که در قرآن و این مناجات‌های ائمه اطهار(ع) و همین «مناجات شعبانیه» مسائل عرفانی هست که اشخاص، فلاسفه، عرفا، تا حدودی ممکن است ادراک کنند، بفهمند عنوانین را، لکن آن ذوق عرفانی چون حاصل نشده است، نمی توانند وجدان کنند.» [۲] و می فرماید: «مناجات «شعبانیه» را خواندید؟ بخوانید آقا! مناجات شعبانیه از مناجات‌هایی هست که اگر انسان دنبالش برود و فکر در او بکند، انسان را به یک جایی می رساند... همه ائمه هم به حسب روایت می خواندند.» [۳] با وصفی که یاد شد، برای چشیدن قطره ای از معارف زلال این دعای بلند، بر ساحل این دریا می نشینیم. آنچه تقدیم شما خوانندگان صاحب‌دل «کوثر» می شود، ترجمه ای روان از این مناجات عرفانی است، هر چند که «ترجمه»، هرگز گویای «اصل» نیست و در متن عربی دعا، حلاوتی دیگر است.

ترجمه مناجات شعبانیه

خدایا! بر پیامبر و دودمان پاکش درود فرست، و آنگاه که تو را می خوانم و صدایت می زنم، صدا و دعایم را بشنو و اجابت کن، و آنگاه که با تو نجوا می کنم، بر من عنایت کن، من از همه به سوی تو گریخته و در پیشگاه تو ایستاده‌ام، در حالی که دلشکسته و نالان درگاه توام و به پاداش تو امیدوار. آنچه را در دل من می گذرد می دانی، از نیاز من آگاهی، ضمیر و درونم را می شناسی و فرجام و سرانجام زندگی و مرگم از تو پنهان نیست. آنچه را که می خواهم بر زبان آورم و از خواسته ام سخن بگویم و به حسن عاقبت امید بندم، همه را می دانی. در آنچه تا پایان عمرم و از نهان و آشکارم خواهد بود، قلم تقدیرت نافذ و جاری است و افزونی و کاهشم و سود و زیانم، تنها به دست توست. اگر محروم سازی، کیست که روزیم دهد؟ و اگر خوارم کنی، کیست که یاریم کند؟ خدایا! از خشم و فرا رسیدن غضبت، به تو پناه می آورم. خدایا! اگر شایسته رحمت تو نیستم، تو سزاواری که رحمت گسترده

ات بر من عطا کنی. خدایا! گویا چنانم که در پیشگاه لطف تو ایستاده‌ام و سایه سار تو کل نیکویم بر من بال گشوده و آنچه را تو شایسته آنی گفته‌ای و مرا در هاله‌ای از بخشایش خویش پوشانده‌ای. خدایا! اگر ببخشایی، کیست که از تو سزاوارتر به عفو باشد؟ اگر اجلم فرا رسیده و کار شایسته‌ای نداشته‌ام که مرا به تو نزدیک سازد، اعتراف به گناه را وسیله آمرزش تو ساخته‌ام. خداوندا! با مهلت و میدانی که به نفس داده‌ام، بر خویش ستم کرده‌ام، پس اگر مرا نیامرزی، پس وای بر من. خدایا! همواره در طول زندگی، از لطف و احسانت برخوردار بوده‌ام، پس از مرگ هم، لطف خویش از من دریغ مدار. خدایا! چگونه مایوس باشم از اینکه پس از مرگ هم نگاه لطف و احسان تو بر من خواهد بود، در حالی که در طول حیاتم، با من جز احسان و نیکی نکرده‌ای. خدایا! کار مرا آنگونه به سامان برسان که تو سزاوار آنی (نه آن سان که من در خور آنم). خدایا! با بزرگواریت، به من عنایت کن، بر گناهکاری که در لجه جهل خویش فرو رفته است. خدایا! در دنیا گناهای را بر من پوشانده‌ای که در آخرت، نیازمندترم که پرده پوشش خود را بر آنها افکنی. خدایا! چون گناهانم را پوشاندی و بر هیچ یک از بندگان شایسته ات فاش نساختی، بر من نیکی کردی، خدایا، پس در روز قیامت نیز رسوای خلائقم مگردان. خدایا جود و بخشش تو، دامنه آرزوهایم را گسترده است و بخشایش تو، برتر از عمل من است. خدایا! آن روز که میان بندگان به داوری می‌پردازی، با دیدار چهره رفت خود، مسرورم ساز. خدایا! پوزش طلبی من به درگاهت، عذرخواهی کسی است که از عذرپذیری تو بی‌نیاز نیست، پس عذرم را بپذیر، ای کریم‌ترین بزرگواری که زشت کاران، به درگاهش عذر گناه می‌برند. پروردگار من! حاجت و نیازم را رد مکن و دست امید و آرزویم را از درگاه خویش، کوتاه مگردان. خداوندا! اگر می‌خواستی خوارم کنی، هدایت نمی‌کردی. و اگر می‌خواستی رسوایم سازی، از عقوبت دنیا معافم نمی‌کردی. خدایا! باور ندارم که در حاجتی دست رد به سینه‌ام بزنی، حاجتی که عمر خویش را در پی آن گذراندم و عمری از تو طلبیدم. خدایا! ستایش ابدی و ثنای سرمدی تنها از آن توست، سپاسی همواره فزاینده و بی‌کم و کاست، آنگونه که تو دوست داری و می‌پسندی. خدایا! اگر مرا به جرمم بگیری، دست به دامان عفو تو می‌زنم. اگر مرا به گناهانم مؤاخذه کنی، تو را به بخشایشت بازخواست می‌کنم. اگر در دوزخم افکنی، به دوزخیان اعلام خواهم کرد که تو را دوست دارم. خدایا! اگر در کنار طاعتت، معلم کوچک است، امید و آرزویم بزرگ و بسیار است. خدایا! از آستان تو چگونه تهیدست و محروم برگردم، با آنکه گمان نیک من نسبت به جود تو، آن است که نجات یافته و رحمت شده مرا باز گردانی. خدایا! عمرم را در رنج غفلت از تو تباہ ساختم، جوانی ام را در سرمستی دوری از تو هدر دادم، خداوندا! آن روزها که به کرم تو مغرور شدم و راه خشم تو را سپردم، از خواب غفلت بیدار نگشتم. پروردگارا! من بنده توام و زاده بنده تو. در آستان بزرگیت ایستاده‌ام و کرمت را وسیله تقرب به حضور تو قرار داده‌ام. خدایا! بنده‌ای زشت کارم که به عذرخواهی آمده‌ام، از نگاه تو شرم نداشته‌ام، اینک از تو بخشش می‌طلبم، چرا که عفو، صفت بزرگواری توست. آفریدگارا! توان آن نداشته‌ام که از نافرمانیت دست شوم، مگر آنگاه که به عشق و محبت خویش بیدارم ساخته‌ای، یا آنگونه بوده‌ام که تو خود خواسته‌ای. تو را سپاس، که مرا در کرم خویش وارد کردی و دلم را از آرایشها و کدورت‌های غفلت از خودت را پاک نمودی. پروردگارا! مرا بنگر، نگاه آنکه ندایش دادی پس پاسخت گفت، و به طاعتش فراخواندی و به یاریش گرفتی پس مطیع تو گشت. ای خدای نزدیک، که از مغروران و فریفتگان دور نیستی، ای بخشنده‌ای که نسبت به امیدواران جود و بخشش، بخل نمی‌ورزی، خدایا! مرا قلبی بخش که شوق و عشق، به تو نزدیکش سازد، و زبانی عطا کن که صداقت و راستی اش به درگاهت بالا رود و نگاهی بخش، که حقیقتش، زمینه ساز قرب به تو گردد! خداوندا! آنکه به تو معروف گردد، ناشناخته نیست، آنکه به تو پناه آورد، خوار و درمانده نیست، و آنکه تو، به او روی عنایت آوری برده دیگری نیست، خدایا! آنکه از تو راه را یافت، روشن شد و آنکه پناهنده تو شد، پناه یافت، خداوندا! من به تو پناه آورده‌ام، از رحمت خویش مایوس و محروم مساز و از رفت و مهربانیت محجوبم مگردان. خداوندا! در میان اولیاء خویش، مرا مقام کسی بخش که آرزوی محبت افزون‌تر تو را دارد. خدایا! مرا شیفته یاد خود ساز و همتم را در نشاط دستیابی به نامهایت و

قرارگاه عظمت و قدست قرار بده. خداوندا! تو را به خودت سوگند، که مرا به جایگاه اهل طاعتت برسان و به منزلگاه شایسته و پسندیده خویش، رهنمون باش، که من، نه می توانم شری را از خویش دور سازم و نه سودی به خویش رسانم. کردگارا! من، بنده ناتوان و گنهکار توام و برده عیبتاکی تو، که به سویت آمده ام. پس مرا از آنان مگردان که چهره لطف خویش از آنان برگردانده ای و اشتباهاتشان حجاب بخشایش تو گشته است. خدایا! مرا کمال گسستن از غیر و پیوستن به خودت عطا کن دیده دل‌هایمان را با فروغ نگاه به خود، روشن ساز تا دیده های بصیرت دل، حجابهای نور را از هم بر درد و به کانون عظمت برسد و جانهای ما آویخته درگاه عزت و قدس تو گردد. خدایا! مرا از آنان قرار ده که ندایشان کردی، پاسخت گفتند و نگاهشان کردی، مدهوش جلال تو گشت، با آنان، راز گفتمی و نجوا کردی، آشکارا برای تو کار کردند. خداوندا! هرگز نومیدی را بر حسن ظن خویش مسلط نساخته ام، و هرگز امیدم از کرم نیکو و زیبایت نگسسته است. پروردگارا! اگر گناهان مرا در پیشگاه تو خوار و پست کرده، پس به سبب توکل و اعتماد نیکویم به تو، از من درگذر. آفریدگارا! اگر گناهان، مرا از لطف والای تو دور ساخته، اما یقین به کرم و عنایت، آگاه و امیدوارم ساخته است. خدایا! اگر خواب غفلت، از آمادگی برای دیدارت، باز داشته، معرفت به نعمتهای ارجمندت، بیدارم داشته است. خداوندا! اگر عقوبت سنگین تو، به آتش دوزخم فرا می خواند، پاداش فراوانت، به بهشتم دعوت می کند. آفریدگارا! من از تو می خواهم و تنها به آستان تو دست نیاز برمی آورم و تو را خواستارم. از تو می خواهم که بر محمد و دودمانش درود فرستی و مرا از آنان قرار دهی که همواره به یاد تواند و پیمان تو را نمی شکنند و از سپاس تو غافل نمی شوند و فرمانت را سبک نمی شمزند. خدایا! مرا به فروغ نشاط بخش عزت خود پیوند تا تنها شناسای تو باشم و از غیر تو روی برتابم و تنها از تو ترسم و بیم تو داشته باشم. ای شکوهمند و بزرگوار! بر محمد و خاندان پاکش درود تو باد، و سلام بی پایان و بسیار.

پی نوشتها

۱- صحیفه نور، ج ۲۰، ص ۱۸۹-۲- همان، ج ۱۷، ص ۲۶۵-۳- همان، ج ۱۹، ص ۱۵۸.